

Feil i oversettelsene av kapittelet om universet.

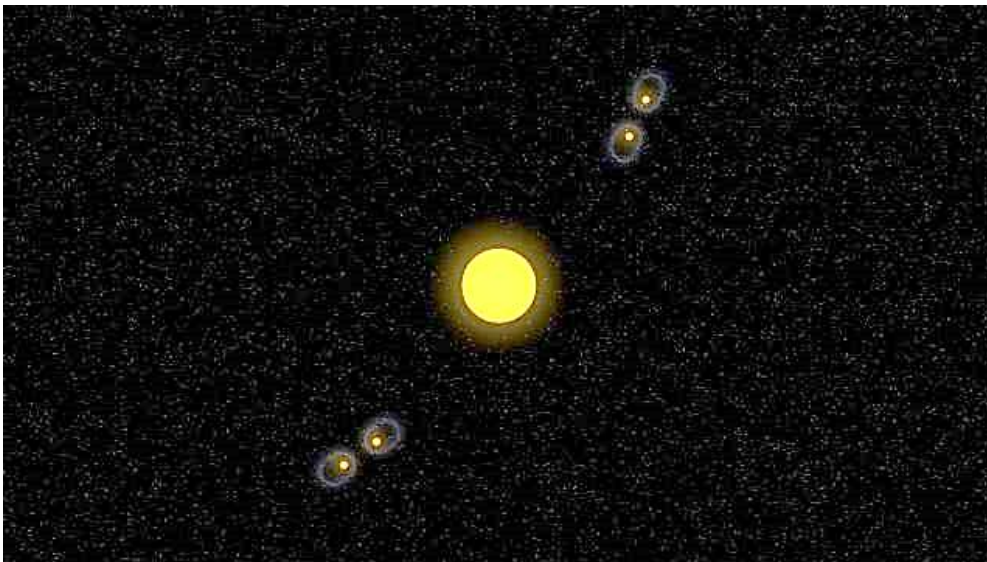
Av Sverre Avnskog.

De som har lest alle mine artikler om universet, slik det beskrives i VmL, vil vite at mine studier har avslørt noen meget interessante detaljer. En av disse oppdagelsene har gjort at en spesiell setning i VmL, som beskriver modersolparenes bevegelser i forhold til hverandre, har fått en helt ny betydning i mine øyne. Det gjelder denne setningen i kapittel III av kommentaren, på side 154 i papirutgaven:

”Parrene har en hinanden modgaaende Bevægelse”.

Jeg må innrømme, at jeg tidligere har vært overbevist om at denne setnings-formuleringen er en litt tungvint måte å si at modersolparene roterer hver sin vei – en med uret, og en mot uret. Men dersom det er riktig, hvorfor kunne man ikke rett og slett bare skrive:

”Parene roterer hver sin vei” eller ”Parene roterer i motsatt retning”?

Stillbilde fra min animasjon av planmodellen. Universet med sentralsolen og modersolparene ses her rett ovenfra. Modersolparene roterer i motsatt retning av hverandre, et par med uret og et par mot uret. Copyright: Sverre Avnskog.

Mine undersøkelser av de to forskjellige forståelsesmodellene – henholdsvis planmodellen og helixmodellen – har gitt meg svaret på hvorfor man har formulert seg som man har gjort i VmL. Og det er av den enkle grunn, at i helixmodellene så roterer rett og slett ikke modersolparene motsatt vei av hverandre. De har, som det forklares i VmL, en motgående bevegelse, men de roterer likevel samme vei. Det er kun i planmodellen at modersolparene roterer hver sin vei, en med uret og en mot uret.

Forklaringen på dette fenomenet er å finne i det faktum at modersolparene i planmodellen roterer i samme plan som storsirkelen, mens i helixmodellen roterer de i et plan som står vinkelrett på storsirkelen. I planmodellen er det kun en eneste måte modersolparene kan få en motgående bevegelse på, og det er når de roterer i motsatt retning.

Men i helixmodellen forholder det seg helt annerledes. Dersom man ser for seg de to parene rett forfra, kan deres bevegelse sammenlignes med to propeller som snurrer med en bevegelse mot hverandre. Det vil si, begge "propellene" vil rotere med en bevegelse som går inn mot sentralsolen som står midt mellom dem. Ja, og hva så, spør du kanskje, betyr ikke det at den ene snurrer med uret og den andre mot uret? Nei, faktisk ikke. Og det skyldes at det ene modersolparet ses forfra, og beveger seg fremover mot tilskueren, og det andre parer ses bakfra og beveger seg vekk fra tilskueren. Det betyr i virkeligheten at de faktisk roterer samme vei! Hvis vi tenker oss at paret til høyre (c-d) ble stående stille og rotere, og "vente" på det andre paret (a-b), så ville begge parene, når a-b nådde frem til c-d's posisjon stå og rotere i nøyaktig samme retning!

Det er årsaken til at man i forklaringen har benyttet den tilsynelatende "tungvinte" formuleringen "Parrene har en hinanden modgaaende Bevægelse". Man kunne ikke bruke formuleringen "roterer i motsatt retning", fordi det faktisk ikke er tilfelle!

For å forstå meningsinnholdet i setningen, må man merke seg særlig dette uttrykket: motgående bevegelse, som man må kunne kalle nøkkelordene i setningen. Jeg bestemte meg for å undersøke om oversetterne av VmL, har oppfattet setningen i den danske utgaven slik de aller fleste hittil har gjort, eller om de har oversatt det reelle innholdet i setningen.

Her er setningen slik den er oversatt til de ulike språkene (unntatt russisk, som jeg ikke behersker):

Tysk: *Die Bewegung der Paare ist einander entgegengesetzt.*

Fransk: *Le sens des révolutions de chaque paire est contraire à celui de l'autre.*

Italiensk: *Le coppie hanno un movimento contrario l'una all'altra.*

Spansk: *Los pares tienen un movimiento contrario entre sí.*

Engelsk: *The pairs turn in opposite directions.*

Norsk: *Parene har en bevegelse som går mot hverandre.*

Som oversettelse av ordet "motgående" har man altså valgt ordene entgegengesetzt(tysk), contraire(fransk), contrario(italiensk), contrario(spansk), opposite(engelsk).

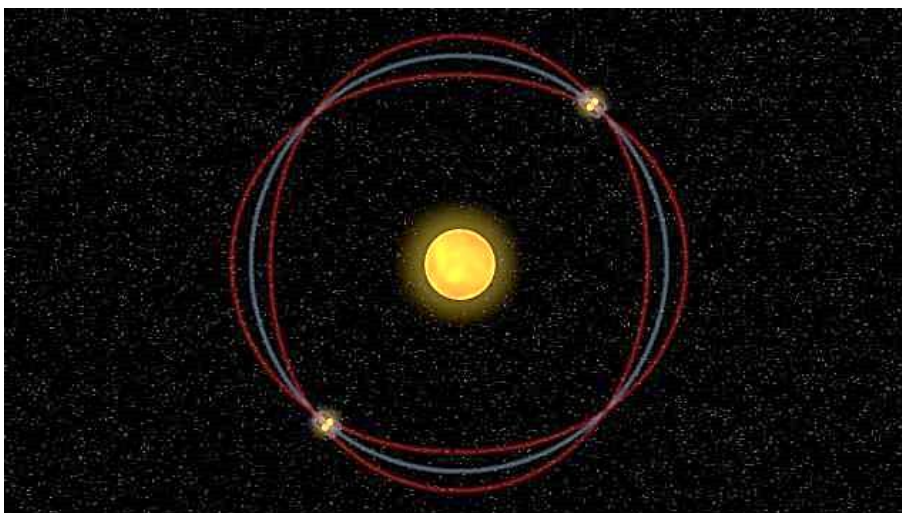
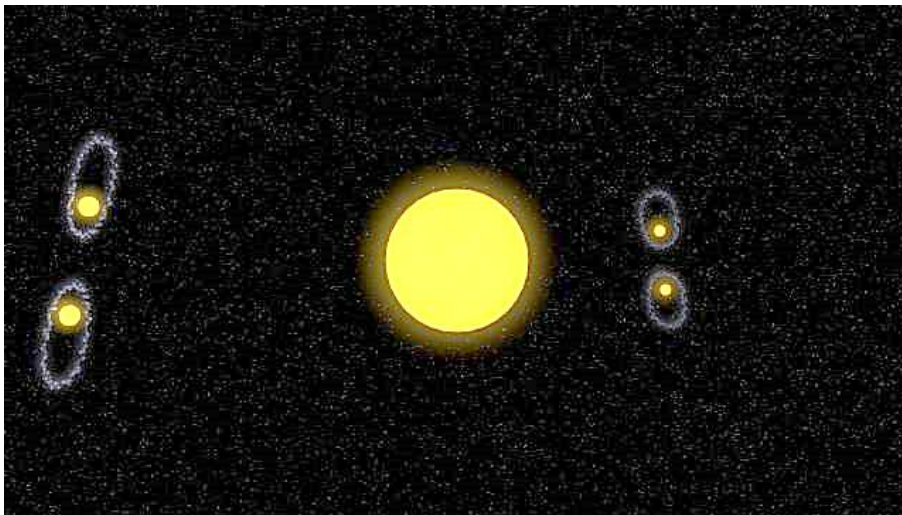
Så vidt jeg vet med min språkkunnskap, og ved å slå opp i ordbøker, har samtlige av disse oversetterne valgt å benytte et ord, som vanligvis vil oversettes til motsatt! Kanskje skyldes dette at de har tatt utgangspunkt i den engelske oversettelsen – jeg vet ikke – men faktum er i hvert fall, at ingen av disse oversettelsene er tro mot det danske utgangspunktet - det står intet i den danske setningen om at parene beveger seg i motsatt retning, men at de har en modgaaende bevegelse. Derved har oversetterne gjort seg skyldige i å ha tolket den danske teksten, trukket den slutningen at modgaaende bevegelse er synonymt med å bevege seg i motsatt retning, og så har man valgt å oversette med et ord som betyr motsatt i stedet for motgående, som det finnes utmerkede betegnelser for i alle de aktuelle språkene.

Men, som jeg har forklart ovenfor, og som jeg har forklart enda mer inngående i tidligere artikler om modersolene på min webside, så er det kun i planmodellen at modersolene roterer

i motsatt retning. I tilfellet med helixmodellen, blir det aldeles galt å si at "the pairs turn in opposite directions", fordi det av de fleste vil bli forstått som at parene beveger seg i motsatt retning, hva de altså ikke gjør i helixmodellen – de har en motgående bevegelse, men roterer i virkeligheten i samme retning.

Uansett om man er tilhenger av den ene eller andre modellen, kan man i hvert fall med rette si, at den aktuelle setningen i den danske utgaven av VmL, er oversatt helt galt i både den engelske, spanske, franske, italienske og tyske utgaven. Så vidt jeg kan bedømme, er det kun den norske (og muligens den russiske, det vet jeg ikke) oversetteren som har vært tro mot den danske teksten, og oversatt den på en korrekt måte, uten å tolke og gjøre om på meningsinnholdet!

Jeg håper noen fra VmL forlag vil merke seg ovenstående, slik at det kan bli rettet! Rett bør være rett!!

På forrige side ses to stillbilder fra mine animasjoner av helixmodellen. De to stillbildene viser modersolparene i nøyaktig samme posisjon sett rett fra siden og rett ovenfra. I helixmodellen vil begge parene hele tiden ha en rotasjon som har retning innover mot sentrum av storsirkelen. Men de roterer ikke i motsatt retning - de roterer i realiteten samme vei, men har en "hinanden modgaaende Bevægelse". Den engelske versjonen av setningen "Parrene har en hinanden modgaaende Bevægelse", burde ha vært oversatt til omtrent noe slikt som dette: "The pairs have an oncoming movement", eller "The pairs turn towards each other". Begge disse setningene er mye mer korrekt enn den nåværende formuleringen, "The Pairs turn in opposite directions"
Copyright: Sverre Avnskog.

Oslo, 23.12.08
Sverre Avnskog

